

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

Správa o finančnej stabilite k novembru 2015

26.11.2015

Externé a domáce prostredie z pohľadu finančnej stability

Ďalšie zlepšovanie ekonomickej situácie na Slovensku a v eurozóne; riziká pre finančnú stabilitu na finančných trhoch aj v reálnej ekonomike pretrvávajú

Vývoj

- Pokračovanie pozitívnych trendov v ekonomike SR
 - Rast investícií a zamestnanosti
- Zlepšovanie ekonomickej situácie v eurozóne
 - Hlavné stimuly: pokles cien ropy a uvoľnenie menovej politiky ECB

Riziká

- Pokračovanie pozitívneho vývoja na Slovensku je výrazne podmienené dianím v externom prostredí
- Obavy o makroekonomický vývoj v Číne
- Riziká pre finančnú stabilitu môžu prichádzať aj z iných rozvíjajúcich sa krajín
- Návrat zvýšenej volatility na globálne finančné trhy, pokles likvidity
- Riziko ďalšieho prehodnotenia rizikových prémieí ostáva vysoké
 - Jedným z hlavných rizikových faktorov je začiatok normalizácie menovej politiky v USA

Finančná pozícia bankového sektora

Ziskovosť bankového sektora zaznamenala ku koncu septembra 2015 medziročný rast o 18%

- Hlavné dôvody nárastu ziskovosti
 - Pokles nákladov na kreditné riziko
 - Zníženie sadzby bankového odvodu
- Postupný pokles úrokových príjmov => čisté úrokové príjmy k septembru 2015 zaznamenali medziročný pokles
- Najmä pokles úrokových príjmov v korporátnom segmente a dlhopisovom portfóliu

Ukazovatele primeranosti vlastných zdrojov naďalej zostávajú na pomerne vysokej úrovni

- Dostatočná výška aj kvalita vlastných zdrojov
- Všetky banky plnili s rezervou aj kapitálové vankúše

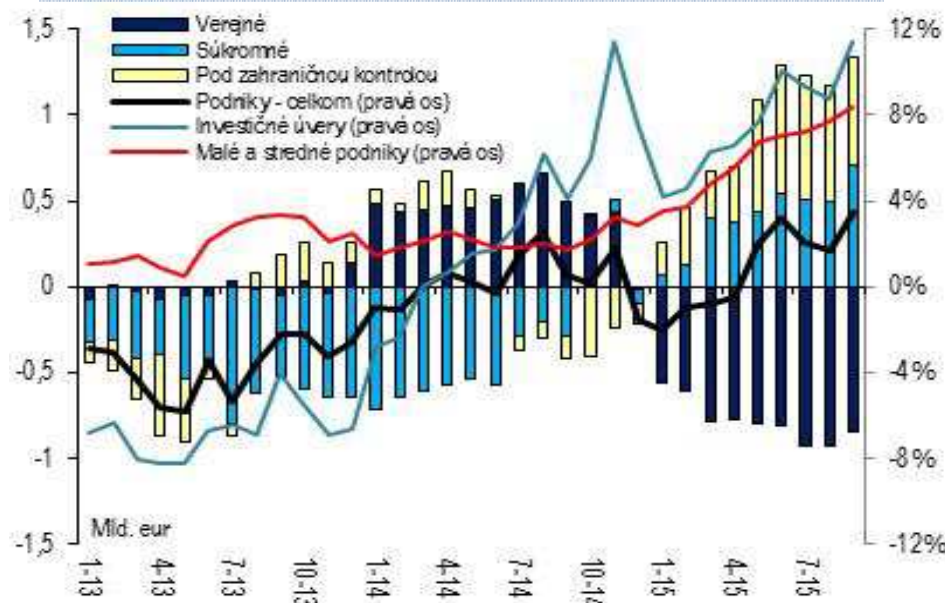
Financovanie podnikového sektora

Pri úverovaní podnikov možno pozorovať pozitívne trendy

- Medziročný rast úverov od bánk sa zvýšil o 3,5% (nárast súkromnému sektoru o 10%)
 - Vyššia dostupnosť úverov - uvoľňovanie úverových štandardov od konca roka 2014, pokles úrokových sadzieb
- Nárast úverovej aktivity bol pomerne plošný naprieč ekonomickými odvetviami
- Objem úverov rástol najmä pri už existujúcich klientoch

Medziročný rast úverov podľa vlastníctva podniku

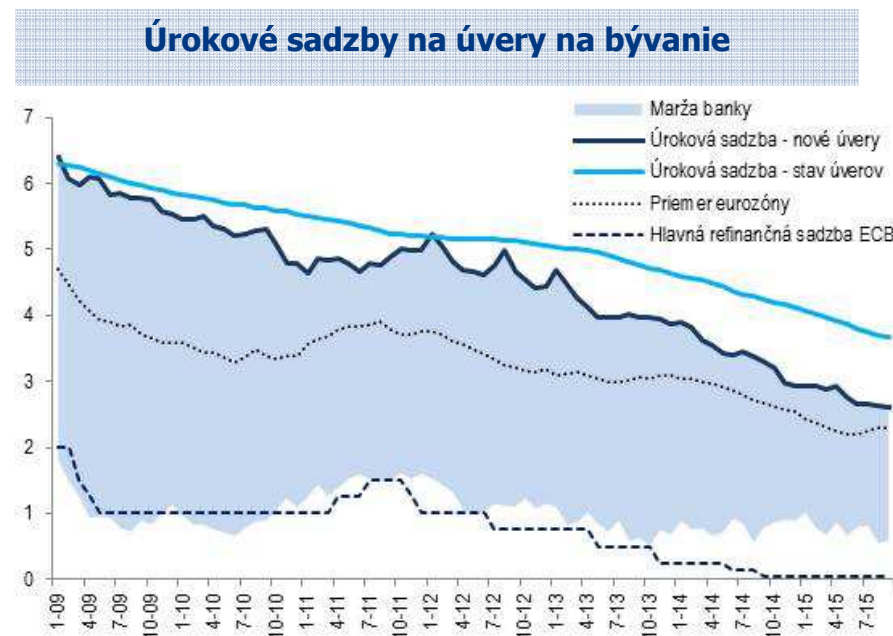
Zdroj: NBS.

Úvery domácnostiam

Ku koncu septembra dosiahol rast úverov domácnostiam 12,8 %

- Rast podporený viacerými faktormi: ďalší pokles úrokových sadzieb, silné konkurenčné prostredie, pozitívny ekonomický vývoj
- Pokračoval silný rast úverov na bývanie, spomalenie spotrebiteľských úverov
- Refinancovanie úverov na bývanie naďalej atraktívne kvôli rozdielom v úrokových sadzbách

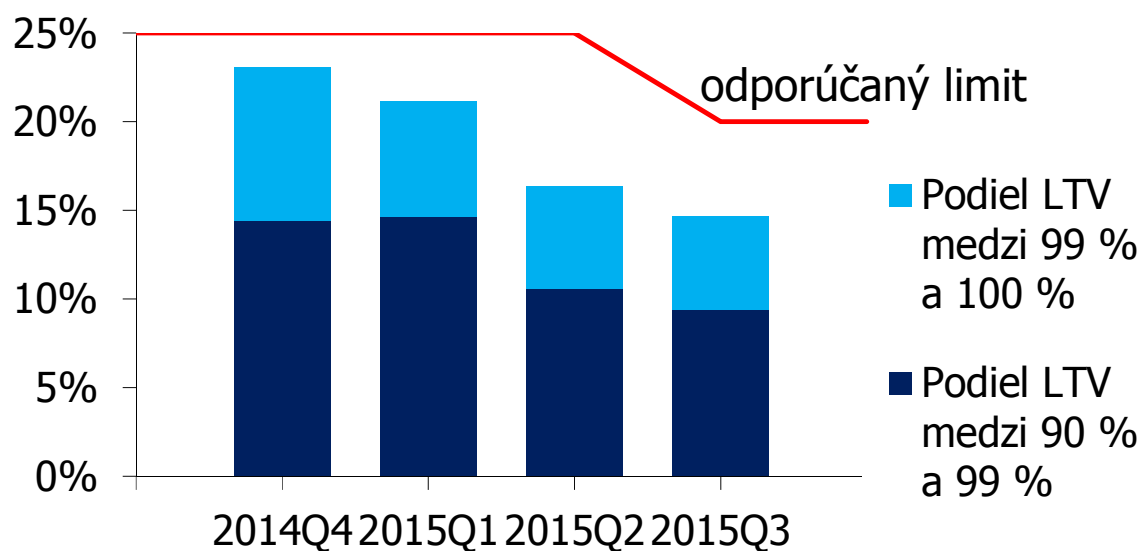
Úvery domácnostiam

Počas roka 2015 dochádzalo k pozitívnej zmene štruktúry nových úverov poskytnutých retailu v dôsledku účinnosti Odporúčania NBS

- Významný dopad mal najmä limit na maturitu spotrebiteľských úverov, LTV limit, prehodnocovanie klientov pri významnom refinancovaní
- Silný rast úverov môže prispievať k vytváraniu nerovnováh
 - Rast kreditného rizika; nadmerný rast zadlženosti retailu; nadmerný rast cien na trhu rezidenčných nehnuteľností

Podiel úverov na bývanie s hodnotou LTV viac ako 90%

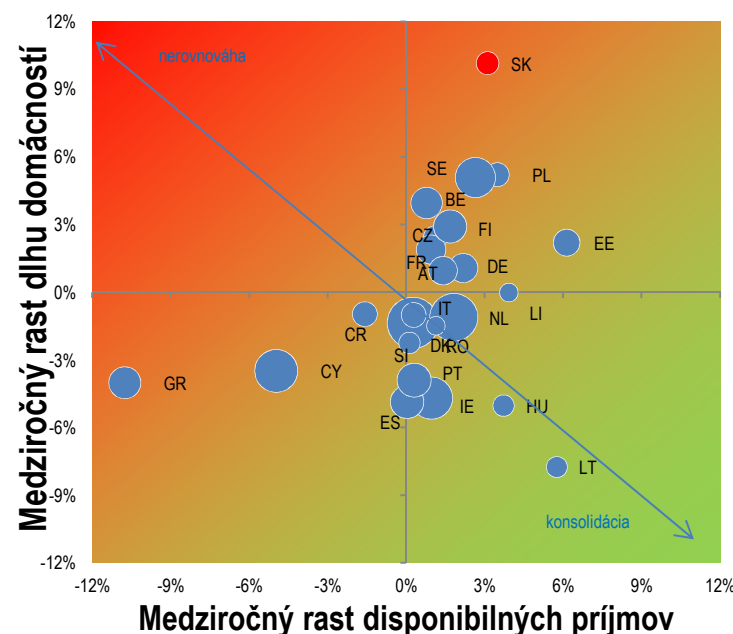
Zadlženosť domácností

Rýchly rast zadlženosti na Slovensku bol v kontraste s vývojom vo veľkej väčšine krajín EÚ

- Zadlženosť domácností na Slovensku sa posunula výrazne nad medián aj priemer strednej a východnej Európy
- K rastu zadlženosti prispievajú aj veritelia – rast úverov má podstatný význam pre udržanie ziskovosti bánk
 - Tlak na zjednodušovanie procesu poskytovania úverov, najmä spotrebiteľských úverov
- Rýchlo rastúca zadlženosť slovenských domácností môže predstavovať riziko pre finančnú stabilitu
 - Skúsenosť viacerých krajín eurozóny, kde zadlženosť domácností v rokoch 2003 – 2007 prudko rástla a tým sa oslabila schopnosť ekonomiky zvládnuť finančnú a ekonomickú krízu

Medziročný rast príjmov a zadlženosti domácností

Zdroj: Eurostat, ECB.

Veľkosť bubliny predstavuje výšku podielu dlhu na disponibilnom príjme.

Riziko nízkych úrokových sadzieb

Prostredie nízkych úrokových sadzieb môže z dlhodobého hľadiska vplývať na výrazné zmeny vo finančnom systéme, vrátane alokácie rizika

- Viaceré faktory naznačujú, že úrokové sadzby zostanú nízke počas dlhého obdobia
- Zvyšuje sa pravdepodobnosť podhodnotenia niektorých rizík resp. nadhodnotenia rizikovejších aktivít
- Prostredie nízkych sadzieb z dlhodobého hľadiska môže vytvárať tlak na zmeny vo finančnom systéme
 - Rast financovania nefinančných spoločností z nebankových segmentov finančného trhu
 - Presun prostriedkov domácností z bánk do iných sektorov
 - Tlak na ziskovosť a zmenu obchodnej stratégie bánk – pokles úrokových marží
- Rast rizikovejších aktivít v dôsledku poklesu výnosnosti
- Nižšia výnosovosť aktivít vplýva aj na nárast durácie portfólií – vyššia citlivosť pri raste sadzieb

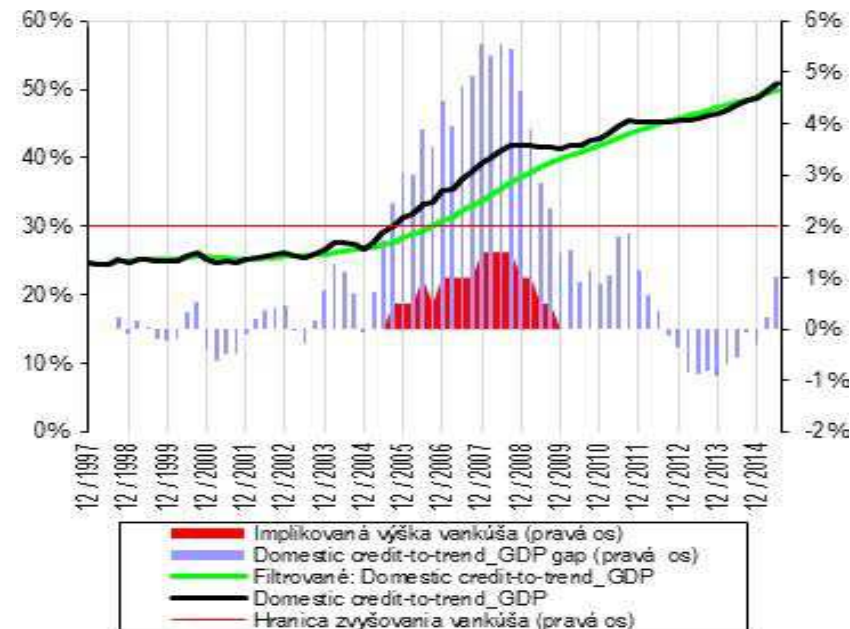
Politika obozretnosti na makroúrovni

NBS rozhodla o ponechaní miery proticyklického vankúša na 0%

- Bankový sektor v prvom polroku 2015 zaznamenal plošný rast úverov ako v domácnostiach tak aj pri podnikoch
- Vybrané indikátory naznačujú možnosť nenulového proticyklického kapitálového vankúša

Odchýlka pomeru objemu poskytnutých úverov k HDP od jeho dlhodobého trendu

Zhrnutie najvýznamnejších rizík vo finančnom sektore

Riziková oblasť	Špecifické riziko	Opatrenie / odporúčanie NBS
Makroekonomický vývoj v eurozóne	Kreditné riziko	Vankúše: vankúš na zachovanie kapitálu a vankúš pre O-SII
	Citlivosť bánk na trh nehnuteľností	Obozretne stanovovať LTV a oceňovať nehnuteľnosti
Pretrvávajúce nízke úrokové sadzby a kvantitatívne uvoľňovanie	Negatívny dopad na obchodný model bánk a poisťovní	Banky by mali k uvedenému nárastu ukazovateľov pristupovať ako k dočasnému a byť pripravené na ich opätovnú korekciu smerom nadol
	Dočasné zvýšenie cien štátnych dlhopisov môže viesť k nadhodnoteniu ukazovateľov likvidity a kapitálovej primeranosti	
	Riziko bublín v cenách rizikovejších aktív	
Zadlženosť domácností	Rast zadlženosti, koncentrácia dlhov, nedostatočne obozretná politika bánk pri poskytovaní úverov	Dôkladne posudzovať výšku a stabilitu príjmov a dostatočnosť v prípade nárastu sadzieb (aj pri refinancovaní)
Likvidita	Časový nesúlad aktív a pasív	Národný ukazovateľ likvidity
Koncentrácia	Vysoká koncentrácia (časti) portfólia alebo vyššie vystavenie voči vlastnej skupine	Obozretne riadiť riziko koncentrácie na strane úverov aj vkladov
Obchodné praktiky finančných inštitúcií	Intenzívna konkurencia na trhu poistenia áut	Vplyv konkurencie v PZP by nemal byť na úkor riadneho plnenia oprávnených nárokov poistených

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

Ďakujem za pozornosť